

og alt, sum at skúlanum snertir). Veturskeið var 5 mánaðir. Vónandi koma forýskir unglingar, sum tíð hava til tess, í hópatíð á skeiðið í vetur og allar vetrar; tí minnist til: skúlin er okkara, og tað «mangla» so meina bara, at vit ikki skulu njóta ta góðsku, okkara egni skúli veitir.

Skúlin veitir næmingum stórum veturskeið læru í: forýskum, donskum, rokning, geometri, samfundslæru, søgu (História), landalæru, náttúrlæru: fysik, geologi og zoologi, siglingaræru, bókhaldi, skrivning og sang.

Summarskeið: Tað sama sum veturskeiðið, tá ikki siglingaræru og bókhald, harafturfráði handarbeiði so sum brodering, seyming av mest neyðturvuligum klæðum, buslægerð og bastarbeiði og plantulæru.

Áður bildu fólk, at háskúlin var partipolitiskur. Men nú vita øll, at tað ikki er so. Politikkur hevur aldri verið, ei heldur verður framhórin av háskúllærarunum innandura. Men nakað annað er tað, at einum og hvørjum menniskja loyvist at hava sína politisku skoðun, í hvørji støðu so viðkomandi situr; tað kann heldur ikki noktast teimum; annars var tilveruni kolvelt.

Kristi himmalferðsdagur 1927.

NIELS A. EIDESGAARD.

Det islandske Aluminium.

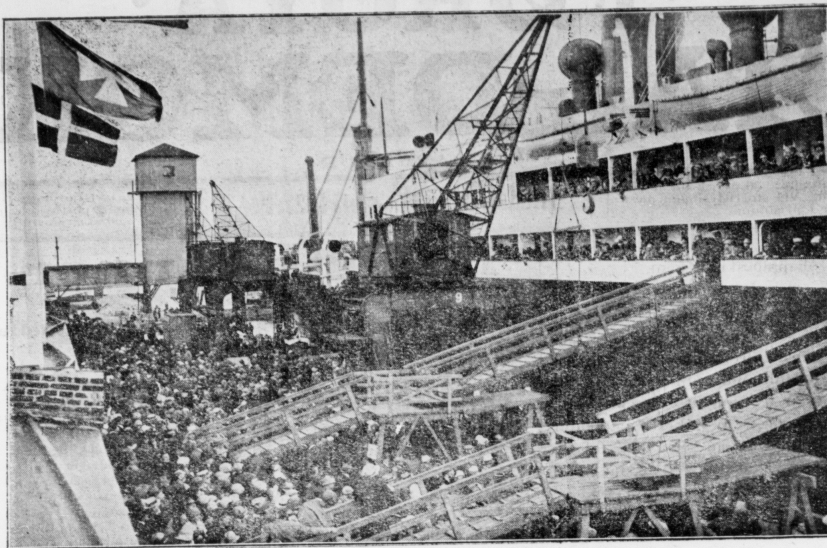
Vi bragte i forrige Nummer et Telegram fra Island, indeholdende Meddelelse om Fund af rige Aluminiumslejer ved Önundarfjeld. Lejerne tilhører Købmand Kristjan Torfason. Dennes Broder, Páll Torfason, har til »Social-Demokraten» udtalt:

— Fjældef, hvor Aluminiumsleret er fundet, fortæller Hr. Torfason, ligger i Islands nordvestligste Hjørne ved Önundarfjorden, og dets Navn er Saudanes — det betyder Paaenæs Næs. Det er den yderste Del af en Halv, og Fjældets Udstrækning er 7½ km fra Nord til Syd og 3½ km fra Øst til Vest. Min Broder Kristjan og jeg, som ejer Saudanes, fik i 1914 Koncession paa at udnytte den Vandkraft og de Mineraler, der findes i Fjældet og i dets Omgivelser, og der blev i den Anledning startet et Selskab, »Islands Salt- og Kemikalie-Fabriker», som i 1919 tillattede sig det nydannede store »Dansk-Islandske Anlægs-Selskab». Disse to Selskaber har siden haft Udnyttelsen af de nævnte Arealer paa Haanden. I den forløbne Tid har danske og norske Ingeniører undersøgt Fjældet og konstateret jernførende Lag — og nu altsaa aluminiumsholdigt Ler.

— Hvor store er disse Aluminiumslag?

— Selve Saudanes er 700 Meter højt, og i ca. 300 Meters Højde ligger et to Meter dybt Lag Ler, som indeholder Aluminiumsleret. Af 2—3 Tons Ler vil der kunne udvindes ca. en Ton Aluminium, der i Dag koster 900 Kr. Lerets Aluminiumsholdighed er altsaa op til 50 pCt., et meget højt Tal sammenlignet med andre Lejer. I Sydfrankrig, hvor det længe har været en udmærket Forretning at udnytte de derværende Ler-Lejer, er Procenten saaledes ikke nær saa høj. Paa Saudanes vil det for en relativt ringe Pris være muligt at udvinde saa at sige ubegrænsede Mængder Aluminium. Lejerne er efter Fagfolks Udtalelser i Realiteten udtømmelige.

Den store Udvandring.

Der har som bekendt i dette Foraar været en Udvandring fra de tre skandinaviske Lande, som ingensinde for, og efter at U. S. A. praktisk talt lukkede for Emigranter, er Strømmen gaaet mod det ny Udvandreland Canada.

I Februar, Marts og April har Skandinavien Amerika Linien Baade regelmæssig afgaaet med alle Pladser besatte. Vort Billede er taget fra Frihavnen i København ved »Frederik VIII»s Afgang forleden, hvor 6—700 unge Mennesker forlod den fædrede Jord for at skabe sig en Eksistens i Canada.

— Skal der store Summer til for at faa Udnyttelsen i Gang?

— Der er tilstrækkelig Vandkraft til Stede, men der maa vel 8—10 Millioner til for at faa den udbygget. Lykkeligvis ejer Stedet en glimrende Naturhavn, der fuldt staar paa Højde med Reykjaviks 16 Millioners Havn, og hvorfra der i Øjeblikket drives et indbringende Fiskeri, saa Transport-Udgifterne bliver kun smaa. Iøvrigt har man allerede tilbudt Støtte til Udnyttelsen af Fjældet, og Grundlaget for Arbejdet eksisterer saaledes allerede. Ganske vist hviler Koncessionen for Tiden af indre Grunde, men nu er der jo ny Basis for Udvikling i Sagerne.

— Der synes altsaa at aabne sig Mulighed for en hel ny Industri paa Island?

— Ja, Fundet af Aluminiumsleret muliggør i Virkeligheden en rig industriel Fremtid for Landet, enten nu Aluminiums-Udvindingen skal foregaa i selve Landet, eller om Leret skal eksporteres i raa Tilstand. Ved Saudanes ligger der Penge til hele den islandske Nation. En hel ny Epoke synes at forestaa . . . Fiskeri og Landbrug, der jo nu er Islands Hovednæringsveje, kan slaa fejl, naar Vejret er slet, og mange Mennesker kommer uforskyldt i Nød. Bjærgværket derimod giver Aar ud og Aar ind det samme jævne Udkomme.

Jorden rundt.

Gaar Rytter?

Tjenestemandsløven, der er til Behandling i Rigsdagen, synes at være en af de sværeste Anstødssten i Samarbejdet mellem Regeringen og Højre.

Tre Højremænd, Korsgaard, Axel Møller og Ulricksen, har, efter at Betænkningen om Tjenestemandsløven er trykt, stillet følgende Ændringsforslag til Tjenestemandsløven:

»Med Hensyn til Dommere har det sit Forblivende ved Bestemmelserne i Retsplejeloven af 11. April 1916 § 44.»

Dette Ændringsforslag har formentlig hele Højregruppen bag sig. Det tilsigter at undlive Regeringens Forslag om, at det er tilladt gennem en Aarrekke at holde forskellige Embeder, og saa Dommerembeder, besat ved Konstitution, hvilket bl. a. vilde tillade Hr. Rytter at holde Embedet som Dommer i Københavns Byret aabent for sig, indtil han en Gang ved Skæbnens Ugunst gik af som Minister.

Højres Ændringsforslag vil antagelig blive vedtaget med alle Partiers Stemmer imod Venstres, og i Henhold til gældende Bestemmelser om Dommerembeder vil Embedet som Byretspræsident derefter ikke kunne holdes aabent for Hr. Rytter længere end til December 1927, og paa dette Tidspunkt maa Hr. Rytter saaledes vælge, om han vil være Justitsminister eller Byretspræsident.

Efter sikkert Forlydende har Justitsministeren allerede truffet den Beslutning at nedlægge sin Portefølje senest den 1. December.

Mississippi mægtige Oversvømmelse

Atchafalayafloden er brudt gennem sine Dæmninger, og Byen Melville er bleven oversvømmet, 20,000 Mand har i den sidste Tid arbejdet paa at forhindre Gennebruddet, men alle deres Anstrængelser var forgæves.

150,000 Mennesker er blevet hjemløse og mange Tusinder af dem svæver i yderste Livsfare, idet de for at redde sig fra Floden er søgt op paa Husstægene. Redningsflaaderne er i iherdigt Funktion, men ogsaa fra privat Side gores opførende Forsøg paa at redde de uheldige.

Islands Politik.

Altinget har vedtaget, at der fremtidig skal være fire islandske Medlemmer af det dansk-islandske Nævn. Hittil har der kun været valgt tre Medlemmer fra hver af de to Lande.

En Følge af denne Vedtagelse er antagelig, at ogsaa Danmark vælger fire Medlemmer, og formodentlig bliver det da Højre, der hidtil ikke har været

repræsenteret i Uvalget, der besætter den nye Plads.

De fire islandske Medlemmer er Byfoged Johannesson (konservativ), Allingsmand Jonsson (Fremskridtspartiet), Professor Arnasson (Uafhængighedspartiet), og Allingsmand Baldvinsson (Socialdemokratiet).

— Begge Allingens Afdelinger har vedtaget en Ændring i Valgloven, hvorefter Valgretsalderen nedsættes fra 30 til 25 Aar. Den endelige Afgørelse finder dog først Sted i 1928, da Sagen skal til afsluttende Behandling i Altinget.

— Altinget har i begge Afdelinger vedtaget et Lovforslag om Landsbanken, hvis Navn bliver »Islands Nationalbank».

Forlist Dampet.

For halvdelen Maaned siden forlod Dampskibet »Johanne», hjemmehørende i Esbjerg, Carlsb., for at gaa til Tunis med en Lædning Kul. Siden har man intet hørt til Skibet, for for et Par Uger siden, da man ved Bretagnes Kyst opfiskede en af Skibets Baade i knust Tilstand. Det maa efter dette desværre anses for givet, at Skibet er forlist og Besætningen, 16 Mand, druknet. Af Besætningen var 5 Tyskere, 1 Spanier, medens Resten var danske. Af disse var Kaptajnen, hvis Navn var H. C. Nielsen, hjemmehørende i Odense.

Lempes Kreditindskrænkningen?

I enkelte af de danske Regeringsblade lyder der nu Krav om, at de stramme Bestemmelser angaaende Kreditindskrænkning, der har været gældende de sidste Aar, bør lempes. Hvor meget Kravet vil faa at betyde, kan ikke siges. Men kommer Lettelsen, vil den blive bist med Tilfredshed fra Erhvervslivets Side. Hvad siger Nationalbanken? Lyder Spørgsmaalet i denne Tid. I Spænding venter mange paa Svaret.

Fiskeriet ved Island.

Fra Fiskeskipper S. P. Sørensen paa »Albatross» er der ifølge »Vestke», kommentografisk Medd. fra Island, at han har faaet fuld Last paa 60,000 Pund Rødspejter, som han nu sælger til Hull. Det er anden Gang, han

gaar til Hull i første Omgang havde han 35,000 Pund om Bord. Fiskeriet i anden Omgang samt Sejlladsen til Hull tager ialt 22 Dage.

En Grænlænderinde om København.

»Perk. Tid.» fortæller: Min Ven kom nylig hjem fra Grønland med en lille glimrende Kone fra det allernordligste, og jeg var ude at besøge dem.

Jeg spurgte:

— Synes De godt om København?

— Nej!

— Hvad er det mærkeligste her-

nede?

— Hestene.

— Og det morsomste?

— Telefonen!

— Og det sorgeligste?

— Biograferne.

— Og det smukkeste?

— Tegners Finsens-Monument.

— Og det grimme?

— Mændene!!!

— Blot et lillebitte Spørgsmaal til:

— Synes De om Københavnerinden?

— Aa, jo, da — bare hun havde Bæksker paa.

Ur Føroyum.

Vort Blad.

Med dette Nummer ophører Udsendelsen af Prøvenumre, og vi maa derfor anmode alle, der kunne ønske at abonnere paa vort Blad, om at udfylde omstaaende Bestillingsseddel eller paa anden Maade give os Meddelelse (Telf. 143).

Abonnementet tegnes denne Gang for fire Maaneder, nemlig Juni Maaned og Juli Kvartal.

Vi opfordrer alle, der sympatiserer med vort Parti og vor Presse, til at tegne Abonnement snarest.

Socialdemokratisk Forbund i Thorshavn.

afholdt Møde Tirsdag den 24. ds. Det vedtoges at sende en Delegeret til Kongressen.

Lørdag d. 28. ds. afholdt Forbundet ligeledes et Møde, hvor Jordbruger Poul Johs. Hansen valgtes til Forbunds Delegerede ved den forestaaende Kongres.

Sjóförhyrrið uppafurtikið.

Leygardagin 28. i h.s. var aftur sjóförhyrrið hildið í húsnáðum í Havn vegna skaðatilburðis á suðurlandinum. Bestuðaðurin á »Florens» og bestuðaðurin á »Hafsteina» vóru fyrri, men ikki varð komið meira áleiðis í sakini, enn at hon framvegis er — enn ikki lifug.

Brúnaóskilið.

Tað verður nú á dögum klaga um mangt og mikið, og ikki eru øll klagu- og kærumál so mikið veld, at tað eigur at verða tikið í tíð.

Atfinningar í smáspurningum tróta ikki, og skuldi tað tí eisini verið vort at norti við stórr spurningar, sum higartil hava verið ella láttis gamsaðir av teim, ið skulu ansa eftir sílkum.

Fyri einum tveimum mánaðum síðan er við sanatoriuvegin settur ein brunnur — teir eru skjótt um allan staðin — til at samla vatnið upp, so at tað ikki flýtur inn í hin vakra úrtagarðin hjá teimum, ið húsíð eiga, á hvørs útsunning horti hesin brunnur er settur — ein vanlig av-saga tunna við ongum lokkið. Vit hava einki ímóti, um brunnaeistararnir seta upp ein brun fyrri hvønn íbyggja í Havn, lítlan ella stóran, men skilaflest tykist okkum tað verða at seta upp brunur við ongum lokkið framvið mest nýttu gotur og vegir.

Á sanatoriuveginum um hesa brunnaeild leika ofta smábørn, og hvussu skjótt kundi ikki tað hent, at eitt lítið smábarn datir í brunnin og — druknaði; tá er ov seint at leggja útuyur.

Nú kann tað verða, at húsa- og brunnaeigandi, ikki heldur okkara børn, hava nakað samfundsvirði, men hjá okkum eru børn hin dýrasta ogn, sum eitt fáskild heim kann eiga, og vit eru eisini íbúgvavar í staðnum.

Gerði okkurt við brunnin — oysa hann tóman er ov stókkur hjálp, men legg lof á hann, tað kostar tó ikki so overhonds mikið. Og heldur ikki var tað til nakran skaða, um tað bleiv uppsett eitt »stakita» á rundini á tí loypugrov, sum grýðir húsið út ímóti sanatoriuveginum.